

**UMOWA MIĘDZY POLSKĄ RZECZĄPOSPOLITĄ LUDOWĄ A WĘGIERSKĄ REPUBLIKĄ LUDOWĄ O WSPÓLPRACY
W DZIEDZINIE POLITYKI SPOŁECZNEJ**

podpisana w Warszawie dnia 14 lutego 1959 r.

W Imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 14 lutego 1959 r. podpisana została w Warszawie Umowa między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Węgierską Republiką Ludową o współpracy w dziedzinie polityki społecznej o następującym brzmieniu dosłownym.

UMOWA

między Polską Rzeczpospolitą Ludową
a Węgierską Republiką Ludową
o współpracy w dziedzinie polityki społecznej

Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rada Prezydyjna Węgierskiej Republiki Ludowej,

pragnąc rozwijać i uregulować w duchu przyjaźni i współpracy wzajemne stosunki w dziedzinie polityki społecznej, łącznie z ubezpieczeniem społecznym,

w przeświadczeniu, że służyć to będzie dalszemu umocnieniu braterskich stosunków pomiędzy obu Państwami,

postanowiły zawrzeć Umowę o współpracy w dziedzinie polityki społecznej i w tym celu wyznaczyły swych pełnomocników, a mianowicie:

Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej —
Stanisława ZAWADZKIEGO, Ministra Pracy i Opieki Społecznej,

Rada Prezydyjna Węgierskiej Republiki Ludowej —
Odón KISHAZI, Ministra Pracy,

którzy po wymianie swoich pełnomocnictw, uznanych za dobre i sporządzone w należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

EGYZMÉNY

a Lengyel Népköztársaság és a Magyar Népköztársaság között a szociálpolitika terén történő együttműködésről

A Lengyel Népköztársaság Allamtanácsa és a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa,

a szociálpolitika és ennek keretében a társadalombiztosítás terén a barátság és együttműködés szellemében fejleszteni és rendezni kívánják kölcsönös kapcsolatokat abban a tudatban,

hogy ez a két állam közötti testvéri kapcsolatokat további megerősítést fogja szolgálni,

ezért elhatározták, hogy a szociálpolitika terén történő együttműködésről Egyezményi keretnek és ennek érdekében meghatalmazottakká kinevezték:

a Lengyel Népköztársaság Allamtanácsa —
ZAWADZKI Stanisław munkaügyi és népjóléti minisztert,

a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa —
KISHAZI Odón munkaügyi minisztert,

akik jó és kellő alakban talált meghatalmazásaikat kicserélték és a következőkben állapotok meg:

I. ZASADY WSPÓLPRACY

Artykuł 1

(1) Umawiające się Strony będą współpracować we wszystkich zagadnieniach i we wszystkich dziedzinach polityki społecznej. Współpraca ta służyć będzie postępowi społecznemu w obu Państwach oraz na terenie międzynarodowym.

(2) Dla realizacji celu, określonego w ustępie 1, Umawiające się Strony będą popierać i ułatwiać wymianę doświadczeń oraz współpracę między zainteresowanymi organami i instytucjami, wzajemne udzielanie informacji, jak również wymianę przepisów prawnych i publikacji w dziedzinie polityki społecznej, łącznie z ubezpieczeniem społecznym. Umawiające się Strony będą również popierać organizowanie wykładów i wystaw obrazujących dotobek obu krajów w tej dziedzinie oraz ułatwiać spotkania pracowników w celu zapoznania się z polityką społeczną drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 2

Umawiające się Strony będą popierać wzajemną akcję wypoczynkową dla dzieci, młodzieży i pracujących.

II. ZASADA RÓWNEGO TRAKTOWANIA

Artykuł 3

Obywatele jednej Umawiającej się Strony, zatrudnieni na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, oraz członkowie ich rodzin będą traktowani w zakresie przepisów prawa pracy, szkolenia zawodowego, ubezpieczenia społecznego i innych świadczeń na równi z własnymi obywatelami, jeżeli Umowa niniejsza nie stanowi inaczej.

III. UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

Artykuł 4

Umowa niniejsza obejmuje przepisy prawne obu Umawiających się Stron, na podstawie których robotnicy i pracownicy umysłowi i osoby z nimi zrównane, zwani dalej pracownikami, oraz członkowie ich rodzin są objęci ubezpieczeniem społecznym, a mianowicie:

- a) ubezpieczeniem na wypadek choroby, w tym również ubezpieczeniem na wypadek macierzyństwa,
- b) ubezpieczeniem emerytalnym, łącznie z ubezpieczeniem od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych, zwanym dalej ubezpieczeniem emerytalnym,
- c) zasiłkami rodzinnymi.

Artykuł 5

(1) Pracownicy objęci są przepisami prawnymi o ubezpieczeniu społecznym tej Umawiającej się Strony, na której terytorium wykonują zatrudnienie lub działalność, uzasadniające ubezpieczenie, z wyjątkiem pracowników wymienionych w ustępie 2.

(2) Pracownicy przedsiębiorstw komunikacyjnych, transportowych i innych przedsiębiorstw oraz organów i instytucji, mających swą siedzibę na terytorium jednej Umawiającej się Strony, wysłani w celu przejściowego zatrudnienia na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, podlegają ubezpieczeniu społecznemu według przepisów prawnych tej Umawiającej się Strony, na której terytorium znajduje się siedziba wysyłającego przedsiębiorstwa, organu lub instytucji.

(3) Osoby korzystające z zaopatrzenia emerytalnego są uprawnione do świadczeń na wypadek choroby i macierzyń-

I. AZ EGYUTTMUKODÉS ALAPELVÉI

1. cikk

(1) A Szerződő Felek együttműködnek a szociálpolitika minden kérdésében és minden területén. Ez az együttműködés a szociális haladást szolgálja mindkét államban, valamint nemzetközi vonatkozásban is.

(2) A Szerződő Felek az (1) bekezdésben meghatározott célból támogatják és megkönnyítik az érdekelt szervek és intézmények közötti tapasztalatcserét és együttműködést, a szociálpolitika és annak keretében a társadalombiztosítás terén a kölcsönös látjékoztatást, valamint a jogszabályok és kiadványok cseréjét. Támogatják továbbá mindkét államnak az e területén elért eredményeiről szóló előadások és kiállítások kölcsönös szervezését, valamint az érdekelt szervek dolgozóinak a másik Szerződő Fél szociálpolitikájának és ennek keretében társadalombiztosításának megismerése céljából szervezett kölcsönös látogatásokat is.

2. cikk

A Szerződő Felek támogatják a gyermekek, az ifjúság és a dolgozók számára szervezett kölcsönös üdülteket.

II. AZ EGYENLŐ ELBÁNÁS ELVE

3. cikk

Az egyik Szerződő Fél állampolgárai, akik a másik Szerződő Fél területén dolgoznak, ugyszintén családtagjaik — ha a jelen Egyezmény előőren nem rendelkezik — a munkajogi rendelkezések, a szakoktatás, a társadalombiztosítás és egyéb szolgáltatások nyújtása tekintelében, a saját állampolgárokkal azonos elbánásban részesülnek.

III. TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS

1. Fejezet

Általános rendelkezések

4. cikk

A jelen Egyezmény kiterjed mindkét Szerződő Fél jogszabályaira, amelyek a munkások és alkalmazottak, valamint a velük egy tekintet alá eső személyek, továbbiakban: dolgozók, és családtagjaik társadalombiztosítására vonatkoznak, nevezetesen:

- a) a betegségi biztosítás, beleértve az anyaság esetére szóló biztosítást is,
- b) a nyugdíjbiztosítás, beleértve az üzemi baleset és foglalkozási betegség esetére vonatkozó biztosítást is, továbbiakban: nyugdíjbiztosítás,
- c) a családi pótlék.

5. cikk

(1) A dolgozó annak a Szerződő Félnek jogszabályai szerint tartozik társadalombiztosítás alá, amelynek területén a biztosítás szempontjából mérvado foglalkozást vagy tevékenységét folytatja, a (2) bekezdésben felsorolt dolgozók kivételével.

(2) Az egyik Szerződő Fél területén székhellyel bíró közlekedési, szállítási és egyéb vállalatok illetőleg szervek vagy intézmények dolgozói, akiket a másik Szerződő Fél területére munka elvégzése céljából átmenetileg kiküldtek, annak a Szerződő Félnek jogszabályai szerint tartoznak biztosítás alá, amelynek területén kiküldő vállalatuk, illetőleg szervekük vagy intézményük székhelye van.

(3) A nyugellátásban részesülő személyek annak a Szerződő Félnek jogszabályai szerint jogosultak a betegségi és

stwa, jak również do zasiłku pogrzebowego według przepisów prawnych tej Umawiającej się Strony, której właściwy organ zobowiązany jest do wypłacenia zaopatrzenia emerytalnego. Osoby korzystające z częściowego zaopatrzenia emerytalnego od obu Umawiających się Stron są uprawnione do wymienionych wyżej świadczeń według przepisów prawnych tej Umawiającej się Strony, na której terytorium posiadają stałe miejsce zamieszkania. Jeżeli osoby korzystające z zaopatrzenia emerytalnego pracują, wówczas stosuje się postanowienia ustępu 1 lub 2.

Artykuł 6

Obywatele jednej Umawiającej się Strony, zatrudnieni w jej przedstawicielstwie dyplomatycznym, konsularnym lub innym, mającym swą siedzibę na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, lub u kierowników, członków i innych pracowników tych przedstawicielstw, podlegają ubezpieczeniu społecznemu według przepisów prawnych Strony, utrzymujących wymienione przedstawicielstwa.

Artykuł 7

Centralne organy Umawiających się Stron mogą ustalić w drodze porozumienia, że ubezpieczenie społeczne osób, określonych w artykule 5 ustęp 2 i 3 i w artykule 6, będzie uregulowane odmiennie, niż przewidują postanowienia tych artykułów.

Artykuł 8

(1) Przy ustalaniu prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego i ich wysokości zlicza się okresy zatrudnienia i okresy zrównane z okresami zatrudnienia, przebyte na terytorium obu Umawiających się Stron. Każda ze Stron ustala według własnych przepisów prawnych, jakie okresy zatrudnienia i okresy zrównane z okresami zatrudnienia, przebyte na jej terytorium, podlegają zliczeniu.

(2) Świadczenia z ubezpieczenia społecznego, przysługujące obywatelom jednej Umawiającej się Strony z tytułu okresów zatrudnienia i okresów zrównanych z okresami zatrudnienia, przebytych na terytorium państwa trzeciego, nie przysługują obywatelom drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 9

(1) Jeżeli przepisy prawne jednej Umawiającej się Strony uzależniają nabycie, realizację lub odzyskanie prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego od pobytu na jej obszarze, wówczas każda z Umawiających się Stron traktuje pobyt na terytorium drugiej Strony jako pobyt na własnym terytorium.

(2) Świadczenia z ubezpieczenia społecznego jednej Umawiającej się Strony udzielane będą obywatelom drugiej Umawiającej się Strony, zamieszkałym lub przebywającym w państwie trzecim, na tych samych warunkach jak własnym obywatelom, zamieszkałym lub przebywającym w tym państwie.

Artykuł 10

(1) Przepisy prawne Umawiających się Stron, przewidujące ograniczenie lub wstrzymanie zaopatrzeń emerytalnych lub innych świadczeń z ubezpieczenia społecznego, stosują się również wtedy, gdy inne świadczenia, zarobki lub dochody uzyskiwane są na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

(2) Centralne organy Umawiających się Stron uregulują w razie potrzeby w drodze porozumienia zakres i sposób stosowania postanowień ustępu 1.

Artykuł 11

Jeżeli zgodnie z przepisami prawnymi jednej Umawiającej się Strony wysokość zaopatrzenia emerytalnego lub in-

nywasági szolgáltatásokra, valamint a temetési segélyre, amelynek illetékes szerve a nyugellátás folyósítására kötelezett. Mindkét Szerződő Félről résznyugellátásban részesülő személyek annak a Félnek jogszabályai szerint jogosultak a fenti szolgáltatásokra, amelynek területén állandó lakóhelyük van. Ha a nyugellátásban részesülő személyek dolgoznak az (1) vagy (2) bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni.

6. cikk

Az egyik Szerződő Fél állampolgárai, akik a másik Fél területén lévő diplomáciai, konzuli és más képviseletüknél vagy azok vezetőinél, tagjainál, vagy egyéb alkalmazottainál állanak munkaviszonyban, a képviseletet fenntartó Szerződő Fél jogszabályai szerint tartoznak társadalombiztosítás alá.

7. cikk

A Szerződő Felek központi szervei megállapodhatnak abban, hogy az 5. cikk (2) és (3) bekezdésében, valamint a 6. cikkben felsorolt személyek társadalombiztosítását, az e. cikkeken foglalt rendelkezésektől eltérően szabályozzák.

8. cikk

(1) A társadalombiztosítási szolgáltatásokra való jogosultság és a szolgáltatások összegének megállapításánál kölcsönösen be kell számítani mindkét Szerződő Fél területén eltöltött szolgálati, vagy annak tekintendő időt. Mindkét Fél a saját jogszabályai szerint állapítja meg, hogy a saját területén eltöltött milyen szolgálati vagy annak tekintendő időket kell beszámítani.

(2) Azok a társadalombiztosítási szolgáltatások, amelyek az egyik Szerződő Fél állampolgárainak harmadik állam területén eltöltött szolgálati és annak tekintendő idő alapján járnak, a másik Szerződő Fél állampolgárait nem illetik meg.

9. cikk

(1) Azokban az esetekben, amikor a Szerződő Felek jogszabályai a társadalombiztosítási szolgáltatásokra vonatkozó jogok szerzését, érvényesítését vagy feléledését a saját területén való tartózkodástól teszik függővé, mindegyik Szerződő Fél a másik Fél területén történő tartózkodást saját területén való tartózkodásnak tekinti.

(2) Az egyik Szerződő Fél a másik Szerződő Fél harmadik államban lakó vagy tartózkodó állampolgárainak a társadalombiztosítási szolgáltatásokat ugyanolyan feltételekkel nyújtja, mint az ott lakó saját állampolgárainak.

10. cikk

(1) A Szerződő Feleknek a nyugellátás, illetőleg más társadalombiztosítási szolgáltatás megállapítását és folyósítását korlátozó és szüneteltető jogszabályait abban az esetben is alkalmazni kell, ha valamely biztosítási szolgáltatás, kereset, vagy jövedelem a másik Szerződő Fél területéről származik.

(2) A Szerződő Felek központi szervei az (1) bekezdésben foglalt rendelkezések alkalmazásának körét és módját szükség esetén megállapodással szabályozzák.

11. cikk

Ha az egyik Szerződő Fél jogszabályai szerint a nyugellátás, illetőleg más pénzben járó szolgáltatás összegét meghá-

nego świadczenia pieniężnego oblicza się na podstawie przeciętnego zarobku, otrzymywanego w określonym czasie zatrudnienia, to przy ustalaniu tego przeciętnego zarobku należy uwzględnić także zarobek osiągnięty na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

Rozdział 2

Świadczenia na wypadek choroby i macierzyństwa

Artykuł 12

Świadczenia z tytułu ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa przysługują — z uwzględnieniem postanowień artykułu 13 — od tego właściwego organu Umawiającej się Strony, w którym pracownik, rencista lub członkowie ich rodzin nabyli prawo do świadczeń, również i w tym przypadku, jeżeli uprawniona osoba zamieszkuje lub przebywa na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 13

(1) Jeżeli osoba uprawniona do świadczeń w naturze w myśl artykułu 12 zamieszkuje stale lub przebywa na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, świadczenia te, z wyjątkiem leczenia szpitalnego (w zakładzie leczniczym), udzielane będą przez właściwy organ miejsca zamieszkania lub pobytu, zgodnie z obowiązującymi go przepisami prawnymi i na jego rachunek.

(2) Właściwy organ miejsca zamieszkania lub pobytu udziela osobom, wymienionym w ustępie 1, leczenia szpitalnego (w zakładzie leczniczym) według obowiązujących go przepisów prawnych, na rachunek właściwego organu, określonego w artykule 12.

(3) Postanowienia ustępów 1 i 2 nie mają zastosowania do osób, określonych w artykule 6.

(4) Centralne organy Umawiających się Stron mogą ustalić w drodze porozumienia, że niektóre świadczenia w naturze będą udzielane według odmiennych zasad niż określone w niniejszym artykule.

(5) Centralne organy Umawiających się Stron uregulują w drodze porozumienia sposób, udzielania świadczeń w naturze zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu, jak również sposób pokrywania kosztów leczenia szpitalnego (w zakładzie leczniczym).

Rozdział 3

Świadczenia z ubezpieczenia emerytalnego

Artykuł 14

(1) Właściwe organy Umawiających się Stron ustalają według obowiązujących je przepisów prawnych, z uwzględnieniem zliczonych okresów zatrudnienia w myśl postanowień artykułu 8, czy osoba, zgłaszająca roszczenie o zaopatrzenie emerytalne z tytułu starości lub inwalidztwa albo o zaopatrzenie dla członków rodziny, spełnia warunki do tych zaopatrzeń.

(2) Jeżeli w myśl ustępu 1 osoba zgłaszająca roszczenie spełnia warunki do zaopatrzenia emerytalnego, właściwe organy Umawiających się Stron ustalają wysokość zaopatrzenia według obowiązujących je przepisów prawnych, uwzględniając okresy zatrudnienia przebyte na terytorium obu Stron. Z tak obliczonego zaopatrzenia emerytalnego właściwe organy Umawiających się Stron wypłacają uprawnionej osobie proporcjonalną część, odpowiadającą okresowi zatrudnienia, przebytego na terytorium danej Strony. Właściwy organ Strony, na której obszarze okres zatrudnienia wynosi mniej niż sześć miesięcy, nie jest zobowiązany do wypłacania częściowego zaopatrzenia emerytalnego. Właściwy organ drugiej Strony nie może zmniejszyć z tego tytułu przysługującej od niego kwoty zaopatrzenia emerytalnego.

tározott tartamu szolgálati idő alatt kapott kereset átlagának alapulvételel kell kiszámítani, az átlagos kereset megállapításánál figyelembe kell venni a másik Szerződő Fél területén kapott keresetet is.

2. Fejezet

Betegség és anyaság esetén járó szolgáltatások

12. cikk

A betegségi és anyasági biztosításból eredő szolgáltatások — a 13. cikkben foglalt rendelkezések figyelembevételével — a Szerződő Félnek attól az illetékes szervétől járnak, amelynél a dolgozó, vagy nyugdíjas, illetőleg családtagjaik a szolgáltatásokra a jogot megszerezték, abban az esetben is, ha a jogosult személy a másik Szerződő Fél területén lakik vagy tartózkodik.

13. cikk

(1) Amennyiben a 12. cikk szerint természetbeni szolgáltatásokra jogosult személy a másik Szerződő Fél területén lakik vagy tartózkodik, ezeket a szolgáltatásokat a lakóhely, illetőleg tartózkodási hely szerint illetékes szerv a reá nézve kötelező jogszabályok szerint és saját terhére nyújtja, a kórházi (gyógyintézeti) ápolás kivételével.

(2) A lakóhely illetőleg tartózkodási hely szerint illetékes szerv az (1) bekezdésben említett személyek részére a kórházi (gyógyintézeti) ápolást a reá nézve kötelező jogszabályok szerint a 12. cikkben meghatározott illetékes szerv terhére nyújtja.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben foglalt rendelkezések nem vonatkoznak a 6. cikkben meghatározott személyekre.

(4) A Szerződő Felek központi szervei megegyezhetnek abban, hogy egyes természetben járó szolgáltatások nyújtására a jelen cikkben foglaltaktól eltérő szabályokat alkalmaznak.

(5) A természetben járó szolgáltatásoknak a jelen cikk rendelkezései szerint történő nyújtásának, valamint a kórházi (gyógyintézeti) ápolási költségek megtérítésének módját a Szerződő Felek központi szervei megállapodással szabályozzák.

3. Fejezet

A nyugdíjbiztosítás szolgáltatásai

14. cikk

(1) A Szerződő Felek illetékes szervei a szolgálati időknél a 8. cikkben foglalt rendelkezések szerinti egybeszámításával és a reájuk nézve kötelező jogszabályok alapján állapítják meg, hogy az öregségi, rokkantsági, valamint hozzátartozói nyugellátást igénylő személy, valamely ellátásra jogosító feltételekkel rendelkezik-e.

(2) Ha az igénylő az (1) bekezdés értelmében a nyugellátásra jogosító feltételekkel rendelkezik, a Szerződő Felek illetékes szervei a nyugellátás mértékét a mindkét Fél területén eltöltött szolgálati idők figyelembevételével, a reájuk nézve kötelező jogszabályok szerint állapítják meg. A Szerződő Felek illetékes szervei az ilyen módon megállapított nyugellátásnak, az adott Fél területén eltöltött szolgálati idő tartamát eső arányos részét folyósítják a jogosult részére. Nem kötelező nyugellátási részesítettség folyósítani annak a Félnek illetékes szerve, amelynek területén eltöltött szolgálati idő a hat hónapot nem éri el. A másik Fél illetékes szerve az általa folyósítandó nyugellátás összegét ezen a címen nem csökkentheti.

(3) Jeżeli suma częściowych zaopatrzeń emerytalnych, ustalonych w myśl postanowień ustępu 2, jest niższa od minimalnego zaopatrzenia emerytalnego, przysługującego według przepisów prawnych tej Umawiającej się Strony, na obszarze której uprawniona osoba zamieszkuje, wówczas przysługuje jej wyrównanie w wysokości powstałej różnicy. Różnicę tę wypłaca właściwy organ tej Umawiającej się Strony, na której terytorium uprawniona osoba zamieszkuje.

(4) Jeżeli z uwzględnieniem zliczonych okresów zatrudnienia na terytorium obu Umawiających się Stron osoba zgłaszająca roszczenie spełnia warunki do zaopatrzenia emerytalnego według przepisów prawnych tylko jednej Umawiającej się Strony, wówczas właściwy organ tej Strony nie może wypłacać mniejszej kwoty tytułem zaopatrzenia emerytalnego niż kwota zaopatrzenia, jaka przysługiwałaby bez zliczenia okresów zatrudnienia przebytych na terytorium drugiej Strony. W przypadku gdy osoba zgłaszająca roszczenie spełni później warunki do zaopatrzenia emerytalnego według przepisów prawnych drugiej Strony, wówczas należy ponownie ustalić wysokość zaopatrzenia emerytalnego w myśl postanowień ustępów 2 i 3. Okresu, w którym właściwy organ jednej Umawiającej się Strony wypłaca zaopatrzenie emerytalne, nie uważa się za przerwę, jeżeli chodzi o uprawnienia do zaopatrzenia od właściwego organu drugiej Strony.

(5) Jeżeli przepisy prawne jednej Umawiającej się Strony zapewniają osobie zgłaszającej roszczenie przywileje z tytułu pozostawania w określonym zatrudnieniu, wówczas okresy takiego zatrudnienia na obszarze drugiej Umawiającej się Strony powinny być także uwzględnione jako okresy uprawniające do tych przywilejów.

Artykuł 15

Jeżeli osoba korzystająca z zaopatrzenia emerytalnego uzyska nowy okres zatrudnienia na terytorium którejkolwiek z Umawiających się Stron i zgłosi wniosek o ponowne ustalenie zaopatrzenia emerytalnego z uwzględnieniem tego okresu, wówczas należy zastosować postanowienia artykułu 14.

Artykuł 16

(1) Postanowienia artykułu 14 nie mają zastosowania, jeżeli inwalidztwo lub śmierć pracownika są następstwem wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej.

(2) Do udzielania świadczeń z tytułu wypadku w zatrudnieniu zobowiązany jest zgodnie z obowiązującymi go przepisami prawnymi ten właściwy organ, w którym pracownik był ubezpieczony w chwili wypadku.

(3) Do udzielania świadczeń z tytułu choroby zawodowej zobowiązany jest zgodnie z obowiązującymi go przepisami prawnymi ten właściwy organ, w którym pracownik był ubezpieczony w czasie, kiedy powstała choroba zawodowa. Jeżeli pracownik był zatrudniony na terytorium obu Umawiających się Stron przy pracach szkodliwych dla zdrowia, w warunkach narażających go na tę samą chorobę zawodową, wówczas do udzielania świadczeń zobowiązany jest właściwy organ, w którym pracownik był ostatnio ubezpieczony.

(4) Jeżeli u pracownika, który w następstwie wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej doznał ograniczenia zdolności do pracy, nastąpiło dalsze ograniczenie zdolności do pracy wskutek ponownego wypadku w zatrudnieniu lub innej choroby zawodowej, wówczas do udzielania świadczeń z uwzględnieniem następstw wszystkich wypadków w zatrudnieniu lub chorób zawodowych zobowiązany jest właściwy organ, w którym pracownik był ubezpieczony w chwili ponownego wypadku lub powstania innej choroby zawodowej.

(5) Jeżeli pracownikowi nie przysługuje prawo do renty wypadkowej lub do zaopatrzenia inwalidzkiego według prze-

(3) Ha a (2) bekezdés rendelkezései alapján megállapított nyugellátási részösszegek együttes összege kisebb, mint a jogosult lakóhelye szerint illetékes Szerződő Fél jogszabályai szerinti legkisebb összegű nyugellátás, a mutatók közötti különbség erejéig a jogosultat kiegészítés illeti meg. A kiegészítést annak a Szerződő Félnek illetékes szerve folyósítja amelynek területén a jogosult lakik.

(4) Ha az igénylő a két Szerződő Fél területén eltöltött idők egybeszámításával is csak az egyik Szerződő Fél jogszabályai szerint előírt jogosultsági feltételekkel rendelkezik, ennek a Szerződő Félnek illetékes szerve nem folyósíthat kisebb összegű nyugellátást, mint amilyen összegű ellátás az igénylőt a másik Fél területén eltöltött szolgálati idő beszámítása nélkül megilletné. Ha az igénylő a jogosultsági feltételeket a másik Fél jogszabályai szerint utóbb megszerzi, a nyugellátás összegét a (2) és (3) bekezdésben foglalt rendelkezések szerint újból meg kell állapítani. Az az idő, amely alatt az egyik Szerződő Fél illetékes szerve az igénylő részére nyugellátást folyósít, a másik Fél illetékes szervénél fennálló nyugdíj jogosultsága szempontjából sem számít megszakításnak.

(5) Abban az esetben, ha az egyik Szerződő Fél jogszabályai meghatározott munkakörökben eltöltött szolgálati idő alapján az igénylő részére kedvezményt biztosítanak, a másik Szerződő Fél területén ilyen munkakörben eltöltött időt is kedvezményre jogosító időként kell számításba venni.

15. cikk

Abban az esetben, ha a nyugellátásbun részesülő személy bármelyik Szerződő Fél területén újabb szolgálati időt szerez és nyugellátásának ezen idő figyelembevételével való ismételt megállapítását igényli, a 14. cikkben foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

16. cikk

(1) A 14. cikkben foglalt rendelkezéseket nem lehet alkalmazni, ha a dolgozó rokkantságát, vagy halálát üzemi baleset vagy foglalkozási betegség okozta.

(2) Az üzemi baleset esetén járó szolgáltatások nyújtására az az illetékes szerv köteles a reá nézve érvényes jogszabályok szerint, amelynél a dolgozó a balesét időpontjában biztosítva volt.

(3) A foglalkozási betegség alapján járó szolgáltatások nyújtására az az illetékes szerv köteles a reá nézve érvényes jogszabályok szerint, amelynél a dolgozó biztosítva volt, amikor a foglalkozási betegség keletkezett. Ha a dolgozó mindkét Szerződő Fél területén ugyanolyan foglalkozási betegséget okozó ártalomnak kitett munkahelyen illetőleg munkakörben dolgozott, a szolgáltatások nyújtására az az illetékes szerv köteles, amelynél a dolgozó utóbb volt biztosítva.

(4) Ha üzemi baleset vagy foglalkozási betegség következtében munkaképességcsökkenést szenvedett dolgozónak újabb üzemi baleset, vagy más foglalkozási betegség következtében a munkaképességcsökkenése fokozódik, a szolgáltatásokat az üzemi balesetek illetőleg foglalkozási betegségek összkövetkezményeinek figyelembevételével, azaz illetékes szerv köteles nyújtani, amelynél a dolgozó az újabb üzemi baleset illetőleg az újabb foglalkozási betegség keletkezésének időpontjában biztosítva volt.

(5) Ha a (4) bekezdés rendelkezése szerint a szolgáltatásra kötelezett szervre érvényes jogszabályok alapján a ba-

pisów prawnych, obowiązujących organ, który jest zobowiązany do świadczeń w myśl postanowień ustępu 4, albo jeżeli wysokość zaopatrzenia, przysługującego w myśl postanowień ustępu 4, jest niższa od wypłacanego już zaopatrzenia, wówczas właściwy organ wypłacający dotychczas rentę wypadkową lub zaopatrzenie inwalidzkie zobowiązany jest nadal do wypłacania zaopatrzenia. W takim przypadku przysługuje tylko wyższe zaopatrzenie.

(6) Jeżeli u osoby, korzystającej z renty wypadkowej lub z zaopatrzenia inwalidzkiego z tytułu wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej, wypłacanego przez właściwy organ jednej Umawiającej się Strony, nastąpi bez zaistnienia nowego wypadku lub innej choroby zawodowej dalsze ograniczenie zdolności do pracy, wówczas organ wypłacający zaopatrzenie jest zobowiązany do ewentualnej zmiany wysokości renty wypadkowej lub zaopatrzenia inwalidzkiego nawet w tym przypadku, gdy uprawniona osoba w chwili powstania dalszego ograniczenia zdolności do pracy była ubezpieczona według przepisów prawnych drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 17

Centralne organy Umawiających się Stron mogą ustalić w drodze porozumienia, czy rozstrzygnięcie właściwego organu jednej Umawiającej się Strony w sprawie inwalidztwa i stopnia ograniczenia zdolności do pracy jest wiążące również dla właściwego organu drugiej Strony.

Rozdział 4

Zasilki rodzinne

Artykuł 18

Zasilki rodzinne ustala i wypłaca według obowiązujących go przepisów prawnych właściwy organ, w którym pracownik nabył prawo do zasilku, również wtedy, gdy pracownik lub członkowie rodziny przebywają na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

IV. OPIEKA SPOŁECZNA

Artykuł 19

(1) Obywatele jednej Umawiającej się Strony, zamieszkali na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, mają równe prawa z obywatelami tej Strony w zakresie opieki społecznej oraz ochrony zdrowia (pomoc materialna, umieszczenie w zakładach pomocy społecznej, pomoc lecznicza itp.).

(2) Umawiające się Strony nie będą żądać wzajemnie zwrotu wydatków z tytułu opieki społecznej, udzielonej w myśl ustępu 1. Jednakże można żądać zwrotu wydatków od osób, którym opieki udzielono, albo od członków rodziny zobowiązanych do ich utrzymania.

V. POSTANOWIENIA WSPÓLNE, PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Rozdział 1

Postanowienia wspólne

Artykuł 20

(1) Wnioski i odwołania dotyczące świadczeń można zgłaszać do właściwych organów którejkolwiek z Umawiających się Stron. Wniosek i odwołanie, wniesione w przewidzianym terminie do właściwego organu jednej Umawiającej się Strony, należy traktować jako wniesione w tym terminie do właściwego organu drugiej Umawiającej się Strony.

(2) Wnioski i odwołania, wniesione do właściwego organu jednej Umawiającej się Strony, które mają być rozpatrzone przez właściwy organ drugiej Umawiającej się Strony,

leseti járadék, illetve a rokkantsági nyugdíj a dolgozónak nem jár, vagy ha a (4) bekezdés rendelkezései szerint járó ellátás összege kisebb a már folyósított ellátás összegénél, akkor a korábbi baleseti járadékot, vagy rokkantsági nyugdíjat addig folyósító illetékes szerv az ellátást köteles tovább folyósítani. Ebben az esetben csak a magasabb összegű ellátás jár.

(6) Ha az üzemi baleset, vagy foglalkozási betegség alapján az egyik Szerződő Fél illetékes szerve által folyósított baleseti járadékban, illetőleg rokkantsági nyugdíjban részesülő személy munkaképességcsökkenése újabb üzemi baleset, vagy más foglalkozási betegség bekövetkezése nélkül fokozódik, a baleseti járadék, illetőleg rokkantsági nyugdíj összegének esetleges módosítására a járadékot, illetőleg nyugdíjat folyósító szerv köteles még abban az esetben is, ha a jogosult az állapotrosszabbodás időpontjában a másik Szerződő Fél jogszabályai szerint volt biztosítva.

17. cikk

A Szerződő Felek központi szervei megállapodhatnak abban, hogy az egyik Fél illetékes szervének a rokkantság fennállása és a munkaképességcsökkenés mértéke tekintetében hozott döntése a másik Fél illetékes szervére is kötelező.

4. Fejezet

Családi pótlék

18. cikk

A családi pótlékot az az illetékes szerv állapítja meg és folyósítja a reá nézve érvényes jogszabályok szerint, amelynél a dolgozó a családi pótlékra a jogot megszerezte, abban az esetben is, ha a dolgozó vagy a családtagok tartózkodási helye a másik Szerződő Fél területén van.

IV. SZOCIÁLIS GONDOZÁS

19. cikk

(1) Az egyik Szerződő Félnek a másik Szerződő Fél területén állandó lakóhellyel bíró állampolgárait a szociális gondozás és az egészségvédelem terén (anyagi támogatás, szociális otthonban való elhelyezés, gyógykezelés stb.) a másik Szerződő Fél állampolgáiraival egyező jogok illetik meg.

(2) Az (1) bekezdés szerint nyújtott szociális gondozás költségeinek megtérítését a Szerződő Felek egymástól nem követelik. A költségek megtérítését azonban követelni lehet a gondozásban részesült személyektől, vagy eltartásra köteles hozzátartozóiktól.

V. VEGYES, ÁTMENETI ÉS ZARÓ RENDELKEZÉSEK

1. Fejezet

Vegyes rendelkezések

20. cikk

(1) A szolgáltatásokra vonatkozó igényeket és fellebbezéseket, bármelyik Szerződő Fél illetékes szervénél elő lehet terjeszteni. Az egyik Szerződő Fél illetékes szervénél határidőn belül előterjesztett igényt vagy fellebbezést, a másik Szerződő Fél illetékes szervénél is kellő határidőben előterjesztett kérelemnek kell tekinteni.

(2) Az egyik Szerződő Fél illetékes szerve a hozzá benyújtott, de a másik Szerződő Fél illetékes szerve által elbírálandó igényeket és fellebbezéseket, a rendelkezésre álló

powinny być przesłane temu organowi wraz z posiadanymi danymi i zaświadczeniami.

Artykuł 21

Urzędy konsularne jednej Umawiającej się Strony mają prawo zastępowania bez pełnomocnictwa obywateli, osób prawnych i organów swojego Państwa przed właściwymi organami drugiej Umawiającej się Strony we wszystkich sprawach, wynikających z niniejszej Umowy, jeżeli zainteresowany nie wyznaczył innego pełnomocnika. Postanowienie to nie narusza przepisów prawnych Umawiających się Stron, według których wymagane jest zastępstwo przez adwokata.

Artykuł 22

Jeżeli wnioski, pisma i dokumenty służące do uzyskania praw w myśl niniejszej Umowy zwolnione są od opłat według przepisów prawnych jednej Umawiającej się Strony, wówczas zwolnienie to obejmuje również odpowiednie dokumenty, składane przez obywateli lub organy drugiej Umawiającej się Strony. Dokumenty te nie wymagają legalizacji, jeżeli chodzi o korzystanie z nich na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 23

(1) Przy wykonywaniu niniejszej Umowy właściwe organy Umawiających się Stron będą się porozumiewać bezpośrednio oraz będą sobie udzielały wzajemnie pomocy tak, jakby chodziło o wykonywanie własnych przepisów prawnych. Koszty związane z udzielaniem pomocy nie obciążają drugiej Strony.

(2) Przy wykonywaniu niniejszej Umowy właściwe organy Umawiających się Stron mogą porozumiewać się pomiędzy sobą lub z zainteresowanymi osobami w języku urzędowym którejkolwiek ze Stron.

Artykuł 24

Umawiające się Strony zakomunikują sobie bezzwłocznie po wejściu w życie niniejszej Umowy, które centralne organy każdej z Umawiających się Stron są powołane do wykonywania Umowy. Umawiające się Strony będą się bezzwłocznie informować o wszelkich zmianach w tym zakresie.

Artykuł 25

Różnice zdań, jakie powstałyby przy wykonywaniu niniejszej Umowy, będą usuwane w drodze porozumienia pomiędzy centralnymi organami Umawiających się Stron.

Artykuł 26

(1) Centralne organy Umawiających się Stron będą wydawać zarządzenia, potrzebne do wykonywania niniejszej Umowy. Zarządzenia te będą podawane do wiadomości centralnym organom drugiej Umawiającej się Strony.

(2) Centralne organy Umawiających się Stron mogą zawierać porozumienia, mające na celu wykonywanie niniejszej Umowy. W razie potrzeby pełnomocnicy Umawiających się Stron mogą odbywać narady, na przemián na terytorium jednej i drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 27

Do należności pieniężnych, jakie na podstawie niniejszej Umowy mają być przekazywane na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, stosują się postanowienia porozumienia w sprawie rozliczeń z tytułu płatności niehandlowych, obowiązującego pomiędzy Umawiającymi się Stronami w dacie przekazu.

adatokkal, és igazolásokkal együtt ennek a szervnek megküldi.

21. cikk

Az egyik Szerződő Fél konzuli szervei jogosultak saját államuk állampolgárait, állami szerveit és jogi személyeit, a jelen Egyezményből eredő minden ügyben külön meghatalmazás nélkül képviselni, feltéve, hogy az érdekelt más meghatalmazottat nem bízott meg. Ez a rendelkezés nem érinti a Szerződő Feleknek azokat a jogszabályait, amelyek kötelező ügyvédi képviselőt irnak elő.

22. cikk

Ha a jelen Egyezményen alapuló jogok érvényesítését szolgáló beadványok, iratok és okmányok az egyik Szerződő Fél jogszabályai szerint díj — és illetékmentesek, ez a mentesség kiterjed a másik Fél állampolgárai és szervei által benyújtott megfelelő okmányokra is. Ezeknek a másik Szerződő Fél területén való felhasználásához felülhitelesítésre nincs szükség.

23. cikk

(1) A jelen Egyezmény végrehajtásánál a Szerződő Felek illetékes szervei közvetlenül érintkeznek, egymást kölcsönösen és ugyanúgy támogatják, mintha saját jogszabályaik végrehajtásáról lenne szó. A támogatás nyújtásával kapcsolatos költségek a másik Felet nem terhelik.

(2) A jelen Egyezmény végrehajtásával kapcsolatos szóbeli és írásbeli érintkezés a két Szerződő Fél illetékes szervei között, illetőleg az érdekelt személyekkel bármelyik Fél hivatalos nyelvén történhet.

24. cikk

A Szerződő Felek a jelen Egyezmény hatálybalépését követőleg haladéktalanul közlik egymással, hogy a jelen Egyezmény végrehajtására milyen központi szervek illetékesek. A Felek haladéktalanul közlik egymással az ezen a téren történt összes változásokat.

25. cikk

A jelen Egyezmény végrehajtásánál esetleg felmerülő nézeteltéréseket a Szerződő Felek központi szervei egymással megállapodás útján rendezik.

26. cikk

(1) A jelen Egyezmény végrehajtása tekintetében szükséges intézkedéseket a Szerződő Felek központi szervei teszik meg. A végrehajtási rendelkezéseket a másik Szerződő Fél központi szerveivel közölni kell.

(2) A Szerződő Felek központi szervei a jelen Egyezmény végrehajtásának biztosítása érdekében megállapodást köthetnek. Megbízottaik szükség esetén a Szerződő Felek területén felváltva értekezleteket tarthatnak.

27. cikk

A jelen Egyezmény alapján a másik Szerződő Fél területére átutalandó fizetésekre, a nem kereskedelmi fizetések elszámolása tárgyában létrejött és az átutalás időpontjában a két Szerződő Félre érvényes megállapodás rendelkezéseit kell alkalmazni.

Rozdział 2

Postanowienia przejściowe i końcowe

Artykuł 28

(1) Postanowienia niniejszej Umowy stosują się również wtedy, gdy warunki uprawniające do zaopatrzeń emerytalnych spełniły się przed wejściem w życie Umowy.

(2) Przy stosowaniu postanowień niniejszej Umowy będą uwzględniane także okresy zatrudnienia i okresy zrównane z okresami zatrudnienia, przebyte przez pracowników przed wejściem w życie Umowy.

(3) Roszczenia odrzucone oraz zaopatrzenia emerytalne ustalone przed wejściem w życie niniejszej Umowy będą ponownie rozpatrzone na wniosek zainteresowanej osoby lub właściwego organu, w celu ustalenia prawa do zaopatrzenia emerytalnego lub jego wysokości zgodnie z postanowieniami Umowy.

(4) Zaopatrzenia emerytalne, ustalone w myśl postanowień ustępu 3, będą wypłacane od terminu, określonego w przepisach każdej z Umawiających się Stron, najwcześniej jednakże od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Artykuł 29

Umowa niniejsza podlega ratyfikacji i wejdzie w życie w pierwszym dniu miesiąca, następującego po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych, która odbędzie się w Budapeszcie.

Artykuł 30

(1) Umowa niniejsza jest zawarta na czas nieokreślony. Może być ona wypowiedziana przez każdą z Umawiających się Stron, nie później jednak niż na sześć miesięcy przed upływem każdego roku kalendarzowego. Umowa traci swą moc obowiązującą z końcem tego roku kalendarzowego, w którym nastąpiło jej wypowiedzenie.

(2) W razie wypowiedzenia niniejszej Umowy, jej postanowienia będą stosowane nadal do świadczeń, do których uprawnienia powstały przed wygaśnięciem mocy obowiązującej Umowy.

Umowę niniejszą sporządzono w Warszawie dnia 14 lutego 1959 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i węgierskim, przy czym oba teksty mają jednakową moc obowiązującą.

Na dowód czego wyżej wymienieni pełnomocnicy podpisali niniejszą Umowę i opatrzyli ją pieczęciami.

W imieniu Rady Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (—) St. Zawadzki	W imieniu Rady Prezydialnej Węgierskiej Republiki Ludowej (—) O. Kishazi
--	---

Po zaznajomieniu się z powyższą Umową Rada Państwa uznała ją i uznaje za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych; oświadcza, że jest ona przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został Akt niniejszy opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie, dnia 12 maja 1959 r.

Minister Spraw Zagranicznych: w z. J. Winiewicz

L. S. Przewodniczący Rady Państwa: A. Zawadzki

2. Fejezet

Atmeneti és záró rendelkezések

28. cikk

(1) A jelen Egyezmény rendelkezéseit akkor is alkalmazni kell, ha a nyugellátásra jogosító feltételek az Egyezmény hatályba lépése előtt már fennállottak.

(2) A jelen Egyezmény alkalmazásánál azokat a szolgálati vagy annak tekintendő időket is figyelembe kell venni, amelyeket a dolgozók a jelen Egyezmény hatálybalépését megelőzően szereztek meg.

(3) A jelen Egyezmény hatálybalépése előtt elutasított igényeket, illetőleg megállapított nyugellátásokat az érdekelt személy kérelmére, vagy az illetékes szerv indítványára ujboi felül kell vizsgálni, a nyugellátásra való jogosultságnak, illetőleg a nyugellátás összegének az Egyezmény rendelkezesei szerint történő megállapítása céljából.

(4) A (3) bekezdés szerint megállapított nyugellátásokat mindegyik Szerződő Fél jogszabalyaiban meghatározott időponttól, legkorábban azonban a jelen Egyezmény hatálybalépésének napjától kezdődőleg lehet folyósítani.

29. cikk

A jelen Egyezményt meg kell erősíteni és az, a megerősítő okiratoknak Budapesten történő kicserélését követő hónap első napján lép hatályba.

30. cikk

(1) A jelen Egyezmény hatálya határozatlan időre szól. Az Egyezményt mindegyik Szerződő Fél minden naptári év eltelte előtt legalább hat hónappal felmondhatja. Az Egyezmény annak a naptári évnek a végén veszi el hatályát, amelyben a felmondás megtörtént.

(2) Az Egyezmény felmondása esetén, rendelkezesei továbbra is érvényben maradnak azoknak a szolgáltatásoknak a tekintetében, amelyekre vonatkozó jogosultság az Egyezmény hatályának megszűnése előtt már fennállott.

A jelen Egyezmény Varsóban az 1959. évi február hó 14 napján két példányban készült, mindegyik lengyel és magyar nyelven azzal, hogy mindkét példány és mindkét nyelvű szöveg egyaránt hiteles.

Ennek hitelekül a fentemlített Meghatalmazottak a jelen Egyezményt aláírtak és pecséttel ellátták.

A Lengyel Népköztársaság Allamtanácsa részéről	A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa részéről
---	--

(—) St. Zawadzki

(—) O. Kishazi